

ת"פ 39195/04/20 - מדינת ישראל-פמ"ד, ע"י נגד אדם אלהוזייל- בעצמו, מוהנד אלהוזייל-בעצמו, ע"י

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 39195-04-20 מדינת ישראל נ' אלהוזייל ואח'
תיק חיצוני: 1875/2020

בפני כבוד השופט יובל ליבדרו
המאשימה:
מדינת ישראל-פמ"ד
ע"י ב"כ - עו"ד גיורא חזן
נגד
הנאשמים:
1. אדם אלהוזייל-בעצמו
2. מוהנד אלהוזייל-בעצמו
ע"י ב"כ - עו"ד מאיר סויסה

גזר דין

מבוא

1. נאשמים 1 ו-2 (להלן: "הנאשמים") הורשעו על-פי הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן (להלן: "כתב האישום"), בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (נאשם 2) וחבלה במזיד (נאשם 2), עבירות לפי סעיפים 379 + 382(א), 333 + 335(א)(1) ו-413 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").
2. במסגרת ההסדר הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית וכל צד טען לעונש באופן "חופשי".

כתב אישום

3. מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשמים הם אחים ובמועד הרלוונטי לאירועים אשר יתוארו להלן, התגוררו יחד עם בני משפחה נוספים במתחם ביתו של אביהם ברהט (להלן: "הבית"). בין הנאשמים ובין מ' ה' (להלן: "המתלונן"), אשר מתגורר אף הוא ברהט, ישנה היכרות קודמת לאירועים שיתוארו להלן.
- בתאריך 25.3.2020 סמוך לשעה 22:05, ככל הנראה בעקבות אירוע אלים שהתרחש ברהט זמן מה קודם לכן, אירוע בו היו מעורבים בני משפחתם של הנאשמים, התקשר נאשם 1 אל המתלונן ושאל אותו על אודות אותו אירוע.

המתלון אמר לנאשם שהוא אינו יודע פרטים על אודות האירוע והציע להגיע לביתם של הנאשמים על מנת להסביר להם את הדברים. כעבור זמן קצר, הגיע המתלון אל הבית.

בבית, שבו ודרשו הנאשמים ואביהם מהמתלון למסור להם פרטים על אודות האירוע. כאשר המתלון הסביר כי הוא אינו יודע את הפרטים שהם מבקשים לדעת, כינו אותו שקרן ואז תקפו אותו בצוואת והיכו אותו.

המתלון הצליח להימלט מן הבית ובה בעת יצר קשר טלפוני עם אחיו ח' ה' שהגיע למקום ברכבו (להלן: "הרכב") על מנת לסייע למתלון.

מחוץ לבית היכו הנאשמים את המתלון ואת אחיו ח' ה', ונאשם 2 אף יידה אבנים לעבר הרכב.

עוברי אורח שהגיעו למקום הצליחו להשתלט על נאשם 1 ולמנוע ממנו להמשיך ולתקוף את המתלון.

בשלב זה תקף נאשם 2 את המתלון בכך שיידה אבן גדולה לעבר פניו. כתוצאה מהמכה שקיבל, נפל המתלון ובהמשך איבד את הכרתו. המתלון פונה לבית החולים, שם נמצא כי הוא סובל מפצע חתך עמוק מתחת לעין ימין, מנפחות בעפעף ימין ומשברים מרובים בעצמות הפנים מימין: בארובת העין, בזיגומה ובקשת זיגומטית מימין.

לרכב נגרמו נזקים שעלות תיקונם מוערכת בכ-1,000 ₪.

תסקירי שירות מבחן

4. בעת הצגת ההסדר הוסכם שבעניינם של הנאשמים יוזמנו תסקירים של שירות המבחן לעניין העונש, ואולם המאשימה הבהירה כי לא תהיה מחויבת להמלצות שירות המבחן.

מהתסקיר שהוגש בעניינו של נאשם 1 (מיום 11.11.2021) עולה כי הוא כבן 31, נשוי אב לשתיים, סיים 11 שנות לימוד, למד בבית ספר באחד הקיבוצים בהנחה שרמת הלימודים שם גבוהה יותר, בשנה אחרונה ללימודיו טס למשפחתו בארה"ב, עבד שם 3 שנים וסייע כספית למשפחתו, לאחר שובו עבד במלונאות, לאחר מכן הקים עסק עצמאי בתחום מערכות גז לרכב וכיום עוסק בתחום הבניה כשנה וחצי.

שירות המבחן התייחס בתסקיר לעברו הפלילי של נאשם 1 ולאופן השתלבותו בהליכים טיפוליים שהוצעו לו בעבר בתיקים הקודמים.

נאשם 1 מסר לשירות כי ברקע לאירוע דן עומדת התנהלות אלימה של המתלון, שהוא קרוב משפחתו, כלפי רופא שהגיע לביקור בבית אביהם. לאחר שנודע לו ולאחיו, נאשם 2, על האלימות התקשר למתלון וכשזה הגיע לביתו נוצר עימות בינו לבין נאשם 2, וכשחש שנאשם 2 במצוקה תקף את המתלון כדי לגונן על נאשם 2.

בשיחה נוספת שינה נאשם 1 את התייחסותו לעבירה ומסר כי הרקע לביצוע העבירה היא תחושת כעס על התנהגות המתלון שפגע בכבוד המשפחה. נאשם 1 הביע צער על התנהגותו, מסר כי הגיב באופן לא שקול, ציין כי במצבים של פגיעה בכבוד המשפחה עלול לחוש בכעס אך מסר שאינו אדם אלים.

משיחה של שירות המבחן עם המתלונן מסר זה כי הותקף על-ידי הנאשמים לאחר שלא ענה לשאלות ששאלו אותו. המתלונן הוסיף כי הנאשמים ממשיכים לשדר לעברו מבטים מאיימים והוא חש כי הם לא עוזבים אותו לנפשו.

נאשם 1 הביע הסכמה לבחון השתלבות בהליך טיפולי ונשלח למפגש קבוצתי ממושך לבדיקת התאמתו. מהמפגש שהתקיים ביום 14.10.2021 עלה כי נאשם 1 הצליח לשתף אודות נסיבות חייו, אך התקשה לקחת אחריות על התנהגותו האלימה, התקשה לראות את חלקו בעבירה, הציג בעיקר את חלקיו התפקודיים והחיוביים, ציין שאינו אלים וכי אינו זקוק לסיוע מקצועי נוכח הטיפול שעבר בעבר במסגרת שירות המבחן.

בשיחה שקיים שירות המבחן עם נאשם 1 לאחר המפגש הביע זה הבנה לאימפולסיביות בהתנהגותו שנבעה מתחושת הפגיעה בכבוד המשפחה, מסר כי התקשה לשתף מול המשתתפים האחרים את קשייו ההתנהגותיים, כי הוא מבין ומעוניין להשתלב בהליך טיפולי.

שירות המבחן התרשם כי נאשם 1 הוא בעל דפוסי התנהגות אלימים במצבי קונפליקט, כי הוא מתקשה לבחון ולקחת אחריות על חלקיו האלימים למרות שעבר הליך טיפולי בעבר, כי עלול להגיב באלימות ולהגמיש ערכים במצבים של פגיעה בכבוד המשפחה, כי הוא נוקט בעמדות מצמצמות ביחס לעבירות שביצע, כי אינו מגלה אמפטיה כלפי המתלונן, כי למרות ההליך הטיפולי שעבר הוא עדיין מחזיק בעמדות נוקשות ביחס לעבירות הקודמות בהן הורשע, כי הנכונות שלו להשתתף בהליך טיפולי נובעת מחששו מתוצאות ההליך המשפטי והפעלת המאסר על תנאי התלוי ועומד כנגדו.

לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי נאשם 1 מגלה יכולות תפקודיות בתחום התעסוקתי ועושה מאמץ להתמקד בכך וכי ההליך המשפטי והמחירים שעלול לשלם בגינו מהווים גורם מרתיע עבורו.

שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית בעניינו של נאשם 1 נוכח התרשמותו כי לא קיימת בשלות להליך טיפולי. שירות המבחן המליץ על הפעלת המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד נאשם 1 תוך ריצויו בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה ופיצוי המתלונן.

מתסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 2 (מיום 26.5.2021) עלה כי נאשם 2 כבן 26, רווק, סיים 12 שנות לימוד, מרצה עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות כשבסיום כל יום חוזר לבית הוריו ל"מעצר בית", התגייס לצה"ל אך שוחרר לאחר מספר חודשים בשל פציעה, עבד בעבודות מזדמנות ומחודש ינואר 2021 מבצע את עבודות שירות במערך המזון בבית החולים והביע סיפוק מתפקידו.

שירות המבחן התייחס בתסקיר לתיקים קודמים של הנאשם, וביחס לתיק דנן נמסר כי נאשם 2 הודה בביצוע העבירות אך לקח אחריות מינורית מאוד על מעשיו. נאשם 2 מסר כי המתלונן הינו אדם אלים שמנע מאחרים לשכור נכסים אצל משפחתו, כי הגיע לביתם כדי לריב עמו ועם נאשם 1, כי זרק אבנים על רכבו של המתלונן אך לא כיוון לפניו.

נאשם 2 מסר כי בעבר חשב שניתן לפתור בעיות באליומות ועמד בקשר עם חברה שולית אך בעקבות ההרחקה הארוכה מביתו הפיק לקחים והחליט להימנע מאליומות.

משיחה של שירות המבחן עם המתלון שיתף זה כי לא היה רקע לאליומות כלפיו, כי הנאשמים הזמינו אותו לביתם באופן מתוכנן כדי לפגוע בו, שאלו אותו שאלות שלא היו לו תשובות לגביהן, הטיחו בו שהוא שקרן ובעבות כך התפתח עימות במהלכו נאשם 2 השליך במכוון אבן לפניו.

שירות המבחן ציין כי נאשם 2 שולב במסגרת צו פיקוח מעצרים בקבוצת עצורי בית, שיתף פעולה, הגיע למרבית המפגשים, עסק בעיקר במחירים אותם הוא משלם ובהיותו נתון בחלופת מעצר הרחוקה מביתו, כי הביע עמדה קורבנית ונטה למזער את התנהלותו.

שירות המבחן התרשם כי חרף הרקע הקשה בו גדל נאשם 2, זה סיים לימודיו התיכוניים, עשה מאמץ להתגייס לצבא ולהשתלב בעבודה, גילה רצינות במסגרת עבודות השירות בהן שולב, התייצב למפגשים הטיפוליים במסגרת הליך המעצר הקשור בתיק דנן וכי הוא בעל יכולת הפנמה מסוימת בדבר ה"מותר" וה"אסור".

לצד זאת שירות המבחן התרשם כי נאשם 2 גדל בסביבה משפחתית שנתנה לגיטימציה לאליומות, כי חבר לחברה שולית מגיל צעיר והיה מעורב בפלילים, כי קיים חוסר בהירות בדבר שמירה על קשר עם גורמים שוליים ושימוש בחומרים משני תודעה, כי מתקשה לשמור על גבולות חיצוניים, כי מתקשה לקחת אחריות על מעשיו, כי מגלה עמדה קורבנית, כי עלול לעשות שימוש באליומות במצבי דחק, כי גילה אכזריות באופן ביצוע האליומות והתקשה לגלות אמפטיה כלפי המתלון, כי הליך טיפולי שעבר בעבר בשירות המבחן לא גרם לו להתבונן באופן ביקורתי על מעשיו, כי הוא מתקשה לבחון את התנהגותו האלימה ולהכיר בחלקיו התוקפניים.

שירות המבחן התרשם כי קיימת רמת סיכון גבוהה וממשית להמשך התנהגות אלימה ופוגענית.

בהתאם, שירות המבחן המליץ להטיל על נאשם 2 ענישה מוחשית והרתעתית.

מתסקיר משלים בעניינו של נאשם 2 (מיום 6.12.2021) עלה כי זה סיים לרצות את מאסרו הקודם בעבודות שירות וביצע את עבודות השירות בצורה אחראית ומסורה אם כי נמסר שהוא התקשה לשמור על תנאי השחרור בשעות שמעבר לשעות עבודות השירות שביצע.

באשר להתייחסותו ואחריותו לביצוע העבירות שינה נאשם 2 את גרסתו מספר פעמים, נמסר כי הוא עדיין מתקשה לגלות אמפטיה למתלון, הסתייג מהשתלבות בקבוצה טיפולית בטענה כי זה יפגע בפרנסתו וביקש מהשירות לסייע לו בשחרור מ"מעצר הבית" בו היה נתון.

משיחה שקיים שירות המבחן עם המתלון מסר זה כי גם כיום נאשם 2 שולח לעברו מבטים מאיימים, כי הגיש תלונה מספר פעמים במשטרה וכי הוא מנסה להימנע ממפגשים אקראיים עם הנאשמים.

שירות המבחן שב על התרשמותו מנאשם 2 כפי שזו פורטה בתסקיר האב, וחזר על המלצתו לענישה מוחשית והרתעתית.

טיעוני הצדדים

5. **המאשימה טענה** לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 1 נע בין שנה לשלוש שנות מאסר ובעניינו של נאשם 2 בין שלוש שנות מאסר וחצי לשש שנות מאסר. המאשימה עתרה לעונשי מאסר ברף העליון של מתחמי העונש ההולם להם טענה בעניינם של שני הנאשמים, כמו גם לעונשים של מאסר על תנאי ופיצוי משמעותי למתלונן. בנוסף עתרה המאשימה להפעיל את עונש המאסר המותנה העומד ותלוי כנגד הנאשם 1 במצטבר לעונש שיוטל עליו.

המאשימה הפנתה בטיעוניה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה החמורה והמשמעותית בהם, לנסיבות ביצוע העבירות, לרבות לכך שמדובר בתקיפה מתוכננת, שנמשכה פרק זמן מסוים, שנעשתה עם כלי נשק קר - אבן, על-ידי מספר אנשים. המאשימה התייחסה לחומרת הפגיעה במתלונן, ולנזק שעלול היה להיגרם לו כתוצאה מהשימוש באבן אל עבר פניו ולכך שהמתלונן עודנו חושש מהנאשמים.

המאשימה טענה כי יש לתת משקל לשיקולי ההרתעה נוכח היקף תופעת האלימות בכלל ובחברה הערבית בפרט. המאשימה הדגישה בטיעון על-פה כי נאשם 2 ביצע העבירות בתיק דנן בתוך תקופה של פחות משנה לאחר הרשעתו בתיק קודם וכי ניהל תיק זה בד בבד עם ביצוע עבודות שירות במסגרת התיק הקודם. המאשימה הפנתה לגיליון הרישום הפלילי של הנאשמים ולמאסר המותנה התלוי ועומד בעניינו של נאשם 1, לתסקירי שירות המבחן שלא באו בהמלצות טיפוליות ואשר אותם כינתה כ"שליליים" ולפסיקה לצורך תמיכה בטיעוניה.

6. **ב"כ הנאשמים טען** כי מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 1 צריך לנוע בין מאסר מותנה ל-חודשיים-שלושה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. ב"כ הנאשמים עתר בעניינו של נאשם 1 לעונש של פיצוי כספי למתלונן לצד הארכת המאסר המותנה התלוי ועומד כנגדו.

בעניינו של נאשם 2 טען ב"כ הנאשמים כי הרף העליון של מתחם העונש ההולם בעניינו לא צריך לעלות על תשעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. ב"כ הנאשמים עתר לעונש מאסר החופף את תקופת המעצר בה היה נתון נאשם 2 (4 חודשים) ולחלופין לעונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי המתלונן.

ב"כ הנאשמים טען כי העונשים להם טענה המאשימה אינם הולמים, אינם מתאימים לנסיבותיו של תיק זה ואינם נתמכים בפסיקה.

ב"כ הנאשמים הפנה להודאת הנאשמים, ללקיחת האחריות, לחסכון בזמן שיפוטי, לגילם הצעיר, לחלופי הזמן מאז נעברו העבירות, לעברם הפלילי הלא מכביד והישן ולפגיעה שתגרם לאבי הנאשמים כתוצאה מהעונש שיוטל עליהם לנוכח נכותו של האב.

ב"כ הנאשמים ביקש להתעלם מהאמור בתסקירי שירות המבחן לעניין מבטים מאיימים המופנים אל עבר המתלונן על-ידי הנאשמים בהעדר תשתית ראייתית לתמיכה בטענה זו.

כן טען כי לא הוגש תסקיר נפגע עבירה, כי לא הוצגה כל ראיה לנזק שנגרם למתלונן או ביחס למצבו הרפואי כיום ומכאן שניתן להניח שמצבו טוב והוא מתפקד ללא כל מגבלה.

ב"כ הנאשמים טען כי יש לערוך הבחנה בין שני הנאשמים, באשר עניינו של נאשם 1 ראוי היה שיידון בבית משפט השלום, כי העונש בעבירה בה הורשע הוא לכל היותר עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, כי נאשם זה מנהל אורח חיים נורמטיבי, יצרני ומפרנס את משפחתו. כן ציין, כי עם הגשת כתב האישום כלל לא התבקש מעצרו של נאשם 1 ואף לא הייתה דרישה להרחיקו מהעיר רהט אף שאזור מגוריו סמוך למקום מגורי המתלונן. ב"כ הנאשמים טען כי הגם שאין מקום לאמץ את המלצת שירות המבחן, יש לתת את הדעת גם לכך שזה המליץ על ענישה של מאסר בעבודות שירות בניגוד לעתירה העונשית של המאשימה.

ביחס לנאשם 2 הפנה ב"כ הנאשמים לתקופות הארוכות בהן שהה במעצר של ממש ובתנאים מגבילים, כמו גם לכך שבמקביל לתקופה בה שהה בתנאים מגבילים הוא ריצה בהסכמת המאשימה עונש של מאסר בעבודות שירות בתיק קודם וסיים אותו ביצע באופן משביע רצון. בשים לב לנסיבות אלו, תהה ב"כ הנאשמים בדבר עמדת המאשימה לעונש המאסר בעניינו של זה.

7. ב"כ הנאשמים העיד לעונש את אבי הנאשמים, מר שפיק אלהוזיל.

האב שיתף כי בעברו היה שחקן כדורגל, למד פסיכולוגיה חינוכית וכן שהוא מרצה במוסדות חינוך. האב מסר כי הוא סובל מנכות של 100% וכי ילדיו עוזרים לו להתנייד לבית החולים ולטיפולים, כי הנאשמים הם אנשים טובים וכי במגזר הבדואי יש תופעות רבות של אלימות שהביאה את הנאשמים לבית המשפט.

האב הוסיף כי יש הסכם סולחה וכי הכל בסדר ונגמר באותו השבוע שבו נחתם הסכם הסולחה.

לשאלת המאשימה השיב האב כי ההסכם נחתם בינו לבין אביו של המתלונן והוא מחייב את כולם והכחיש את דברי המאשימה לפיהם הנאשמים שולחים מבטים מאיימים לכוונו של המתלונן.

באשר להסכם הסולחה אציין, כי ב"כ הנאשמים ביקש להגישו וב"כ המאשימה התנגד לכך, ולאחר שמיעת הצדדים מצאתי לקבל ההסכם תוך שהוספתי כי שאלת משקלו של ההסכם תבחן בגזר הדין. ההתייחסות להסכם זה תעשה להלן.

8. ב"כ הנאשמים צירף לאחר דיון הטיעונים לעונש שני מכתבים כראיות הגנה לעניין העונש.

מכתב ראשון הוא **מכתבו של ראש העיר רהט מר פאיז אבו צהיבאן**. זה ציין במכתב כי הוא מכיר את משפחת הנאשמים, כי הוא מבקש להתחשב בגילם הצעיר ובמשפחתם המכובדת וכן שהוא מבקש שלא להכביד את היד עם הנאשמים ולא להטיל עליהם עונש של מאסר בפועל, זאת מתוך רצון לשמר את תוצאות הסולחה שנערכה בין משפחת הנאשמים למשפחת המתלון ומתוך רצון לאפשר להם להמשיך להתגורר בישוב כ"מסורת אבותינו".

מכתב שני הוא **מכתבה של אחות הנאשמים, הגב' עינב אלהוזייל אסדי**. זו ציינה במכתבה כי משפחתה היא משפחה חמה ומלוכדת, כי היא עצמה הקימה משפחה מתפקדת, נורמטיבית ומלומדת, כי שני הנאשמים מסייעים לאבי המשפחה בשל נכותו. האחות ביקשה בכל לשון של בקשה להימנע מהשתת עונש של מאסר בפועל על מי מהנאשמים שכן עונש זה עלול להוביל לפגיעה קשה בכל המשפחה.

9. **נאשם 1** מסר כי הוא נשוי ואב לשתי בנות, כי הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי, כי הוא עובד כקבלן בניין ומעסיק כ- 20 עובדים, כי החל פרויקט חדש שיארך בין 6 ל-7 חודשים וכן שהוא עוזר לאביו הנכה להתנייד ולהתפרנס. נאשם 1 הוסיף כי מאז שנערכה הסולחה הוא לא בקשר עם משפחת המתלון ולא שומר לה טינה.

נאשם 2 הביע את צערו, מסר כי הוא מעוניין להתחתן וכן שנמנעה ממנו היכולת לעבוד ולהתפרנס בשל "מעצר הבית" בו הוא נתון תקופה ממושכת. נאשם 2 הוסיף הוא מקווה שתפתח לו דרך חדשה וטובה.

דין והכרעה

10. סבורני כי יש לקבוע מתחם עונש הולם נפרד ביחס לכל אחד מהנאשמים.

סבורני כי מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 1 נע בין 4 חודשי מאסר ל-12 חודשי מאסר ובעניינו של נאשם 2 בין 12 חודשי מאסר ל-36 חודשי מאסר.

בקביעת המתחמים התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כפי שאפרט להלן.

11. הנאשמים פגעו בערכים המוגנים של שמירה על חייו, בריאותו, שלמות גופו וכבודו של אדם. בכל הקשור לעבירת ההיזק לרכוש במזיד, פגע נאשם 2 בערך המוגן של שמירה על הקניין.

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בעניינו אינה מבוטלת. תקיפת אדם על-ידי שניים, כאשר בהמשך אחד מהם משליך אבן גדולה לפניו של האדם וגורם לו לאיבוד הכרה ולשברים בפנים לצד פגיעות נוספות, מלמדת על חומרת האירוע.

בית המשפט העליון התייחס לא אחת לחומרה היתרה של תופעת האלימות הפושה ופוגעת בכל חלקה טובה

בחברה בישראל, ולצורך בהטלת עונשים מרתיעים על הנוקטים באלימות לצורך פתרון סכסוכים. בעניין זה ראו למשל ע"פ 7069/20 יוסף אבוחדיר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.2.2021), פסקה 9:

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה שבעבירות אלימות בכלל, ובעבירה של חבלה בכוונה מחמירה בפרט, לאור הפגיעה הקשה בזכותו של אדם לשלמות גופו, בכבודו העצמי, ובתחושת הביטחון האישי שלו...לא זו בלבד, אלא יש ליתן ביטוי לחומרה שיש לראות בהתנהגות אלימה אשר באה כניסיון לפתירת סכסוכים. בהתאם, ראוי להטיל ענישה ממשית ומוחשית, המרתיעה את הציבור מפני נקיטת אמצעים בדרכים אלימות על פני ההליכה בדרך הנועם והשלום..."

וכך גם בע"פ 6274/05 **עלאא עבד אלראזק נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.09.05) התייחס בית המשפט לעבירות האלימות:

"המחוקק רואה בחומרה ביצוע מעשי תקיפה הגורמת חבלה ממשית, כאשר שניים או יותר חברו לביצוע המעשה, שאז נקבע כפל עונש מזה הקבוע לעבירה כאשר היא מתבצעת על-ידי אדם בודד... פתרון של סכסוכים, כאלה ואחרים, באמצעות מעשה בריונות, הינו תופעה חמורה, ויש לעקרה מן השורש. על בית המשפט לתרום את חלקו לביעור מעשי אלימות, על-ידי הטלת עונשים מחמירים ומרתיעים."

13. לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות נתתי משקל לנזק הגופני שנגרם למתלונן; (כאמור שברים מרובים בעצמות הפנים שהצריכו ניתוח ואבוד הכרה בזירה עצמה); לסיכון ולפוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם מהשלכת אבן גדולה אל עבר פני המתלונן; לחלקו של כל אחד מהנאשמים באירוע; לעובדה שהמתלונן הוכה על-ידי הנאשמים בצוותא חדא בעודו בביתם; לעובדה שהנאשמים המשיכו להכות המתלונן גם מחוץ לביתם לאחר שזה נמלט ממנו; לעובדה שהנאשמים היכו גם את אחי המתלונן (עובדה 7 לכתב האישום); לעובדה שנאשם 2 המשיך באלימות גם לאחר שעוברי אורח מנעו מנאשם 1 להמשיך ולתקוף המתלונן; לעובדה שנאשם 2 פגע גם ברכוש עת ידה אבנים אל עבר הרכב והסב לו נזק בשווי 1,000 ₪, ולסיבה שבעטיה תקפו הנאשמים את המתלונן.

מאידך נתתי משקל לכך שאירוע האלימות היה נקודתי, נמשך זמן קצר באופן יחסי, כמו גם לכך שנאשם 2 לא הצטייד בנשק קר מבעוד מועד.

14. מנעד הענישה בעבירות בהן הורשעו הנאשמים הוא רחב, והוא תלוי בנסיבות ה"עושה" לרבות גילו של הנאשם, עברו הפלילי והשאלה האם שולב בהליך שיקומי ובנסיבות ה"מעשה" לרבות אופי וחומרת הנזק הפיזי והנפשי שנגרם לקרבן, משך האירוע, מספר המשתתפים, שימוש בכלי נשק קר או חם, הסיבה בעטיה החל האירוע והאם מדובר באירוע מתוכנן או ספונטני שהסלים. ביחס לעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות אציין באופן כללי כי הענישה הנוהגת נעה בין מאסרים מותנים וענישה נלווית במקרים הקלים עד לתקופות מאסר קצרות של כשנה לערך במקרים היותר חמורים.

ביחס למדיניות הענישה בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות הבהיר בית המשפט העליון בע"פ 7475/14 **קבאה מאדי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.12.2014), פסקה 13 כי:

"כנקודת מוצא לדיון יש לשוב ולהדגיש כי העבירה שבה הורשע המערער - חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 לחוק העונשין ביחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק הינה עבירת אלימות חמורה שהעונש המירבי הקבוע בצידה הינו 14 שנות מאסר בפועל. בפסיקת בית משפט זה ניכרת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות אלימות באופן כללי ובעבירת החבלה החמורה בנסיבות מחמירות באופן ספציפי...לפיכך נקבע כי ככלל ענישה זו צריכה לכלול רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח...מעין בפסיקת בית משפט זה בשנים האחרונות עולה כי קשת הענישה בעבירות אלימות, הנעשות תוך שימוש בנשק קר, היא רחבה ומגוונת, אך היא כוללת ברוב המקרים עונשי מאסר בפועל שנעים בין 18 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ככל שהנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון. עם זאת, כבכל תחום במשפט הפלילי ניתן למצוא גם מקרים שבהם הענישה חורגת מהאמור לעיל - בין אם לחומרה ובין אם לקולא - בשים לב לנסיבות הספציפיות של כל מקרה ומקרה".

להלן תוצג פסיקה במקרים דומים של גרימת חבלה חמורה באמצעות אבן או חפץ.

בע"פ 379/15 **לוי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9.7.2015) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בגרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לאחר שהטיח בקבוק בירה בחוזקה בפניו של המתלונן וכתוצאה מכך נשבר הבקבוק והמתלונן נפצע בפניו ודימם. בית המשפט העליון הותיר על כנו עונש של 30 חודשי מאסר שהטיל עליו בית המשפט המחוזי;

בע"פ 1262/12 **עלי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.9.2012) בית המשפט העליון דחה את ערעורו של הנאשם שהורשע בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, חבלה במזיד והיזק בזדון והותיר על כנו של 28 חודשי מאסר. במקרה זה הנאשם יחד עם אחרים שברו את מצלמות האבטחה בביתו של המתלונן וכשזה יצא מביתו הכה אותו הנאשם באמצעות אלה בראשו וגרם לו לשבר כפול בלסתו ולחבלות נוספות.

בע"פ 2118/18 **נסאסרה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 13.12.2018] התקבל ערעור של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ונדון לעונש של 18 חודשי מאסר בשל כך שהכה את המתלונן בעקבות סכסוך באמצעות מקל בראשו. למתלונן נגרם שבר דחוס טמפורלי ובהמשך דווח על ירידה בשמיעה בית המשפט העליון הקל בעונשו והעמידו על 15 חודשי מאסר בשל עריכת סולחה, תשלום הפיצוי ואי בהירות מסוימת שנמצא בעובדות כתב האישום שבו הודה הנאשם.

בת"פ (מחוזי-חיפה) 41748-06-14 **מדינת ישראל נ' סואעד** (פורסם בנבו, 10.6.2015) גזר בית המשפט על נאשם שתקף יחד עם אחר את המתלונן באמצעות ידיו אבנים ופגע בו בידו הימנית. בהמשך ידה הנאשם

אבן ממרחק של 5 מטרים לראשו של מתלונן אחר וגרם לו לשברים עונש של 24 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 2127/17 **עלוש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.02.2018) נדחה ערעורו של נאשם שהורשע לאחר ניהול הוכחות בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ופציעה בנסיבות מחמירות והותיר על כנו עונש של 10 חודשי מאסר כאשר נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר. במקרה זה הכה הנאשם יחד עם אחר בעקבות ויכוח מילולי שהתעורר בינו לבין המתלוננים, את המתלוננים תוך שימוש באגרופן כשבהמשך הצטרף דודו של הנאשם לתקיפת המתלוננים כשהוא מצויד בפטיש. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו למתלוננים בין היתר, חבלה בראש, בגב ובמקומות נוספים בגופם.

לצד זאת, ניתן למצוא גם פסיקה מקלה יותר, לרבות של עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מטעמים שונים, לרבות מטעמי שיקום:

בע"פ 50/07 **אקלה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 31.5.2007) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם לביטול הרשעתו והותיר על כנו עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. במקרה זה הנאשם השליך אבן גדולה לפניו של המתלונן בעקבות ויכוח שהתגלע ביניהם וגרם לו לשברים וחתכים בפניו שהצריכו אשפוז וטיפול רפואי.

בת"פ (מחוזי-נצ') 128-09 **מדינת ישראל נ' חאג' רוני ואח'** (פורסם בנבו, 27.5.2010) גזר בית המשפט על נאשמים (אם ושני בניה) שהורשעו ביידי אבנים על אחיהם (המתלונן) במסגרת סכסוך משפחתי, כאשר אחת האבנים פגעה בפניו של המתלונן, עונש של 6 חודשי מאסר על נאשם 2 ו-8 חודשי מאסר על תנאי לנאשמת 3 (האם).

בית המשפט גזר על הנאשם 1 באותו אירוע שדיונו הופרד (ת"פ (מחוזי-נצ') 128/09 **מדינת ישראל נ' חאג' רוני** [פורסם בנבו, 4.7.2010]) עונש של 8 חודשי מאסר.

בת"פ (מחוזי-נצ') 167/08 **מדינת ישראל נ' בן סדוקי** (פורסם בנבו, 1.5.2011) גזר בית המשפט על נאשמים במסגרת הסדר טיעון "סגור" עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. במקרה זה יידו הנאשמים אבנים אל המתלונן במסגרת סכסוך בין משפחות בכפר. אחת האבנים פגעה בראשו של המתלונן וגרמה לו לחבלות חמורות. בהמשך אף הכו הנאשמים מתלונן אחר באמצעות מקלות בכל חלקי גופו.

בע"פ 5794/13 **מדינת ישראל נ' שיכה** (פורסם בנבו, 02.04.2014) דחה בית המשפט העליון את ערעור המאשימה על קולת העונש שהושת על נאשם שהורשע בביצוע עבירה של פציעה בנסיבות מחמירות (שהיא עבירה פחות חמורה מענייננו) והותיר על כנו עונש של מאסר בעבודות שירות לאור נסיבותיו המיוחדות של המקרה והתסקיר החיובי מטעם שירות המבחן. במקרה זה בשל ויכוח בין הנאשם, ספר במקצועו שיצא מהמספרה אל המתלונן כשמספרים בידו, נגח בפניו ודקר אותו באמצעות המספרים בצלעות ובגבו. כתוצאה מכך נפגע המתלונן בין היתר בטחול ונזקק לניתוח כירורגי.

בע"פ 9147/17 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.6.2018) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לאחר שהכה יחד עם אחרים את המתלונן ודקר אותו בחפץ חד בפניו. בית המשפט העליון המיר את עונשו ל-6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות חלף 12 חודשי מאסר שהטיל עליו בית המשפט המחוזי משיקולי שיקום.

עיינתי בפסיקה אותה צירף ב"כ הנאשמים. אציין כי זו מתייחסת לנסיבות שונות מענייננו. כך בת.פ. (מחוזי חי') 22512-03-17 **מדינת ישראל נ' י' ב'** דובר בעבירת אלימות כלפי בת זוג, של נאשם שעבר הליך שיקומי מוצלח; כך בת.פ. (מחוזי נצ') 1970-06-13 **מדינת ישראל נ' מלול ואח'** דובר בנאשמים שהיו בגירים-צעירים בעת ביצוע העבירות ואשר היו נעדרי עבר פלילי וכך גם בת.פ. (מחוזי ת"א) 4166/09 **מדינת ישראל נ' בנאים** דובר בנאשם בגיר-צעיר, שהורשע בעבירת אלימות שונה (תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לצד תקיפה בנסיבות מחמירות ולא של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בה הורשע נאשם 2.

בפסק הדין אליו הפנתה המאשימה - ע"פ 8991/10 **מכבי נ' מדינת ישראל** נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בגין כך שהכה המתלונן שעבד כשומר במקום העבודה של הנאשם באמצעות קסדה וגרם לו לשברים בראשו, לאשפוז ולמנוחה של חודש וחצי, ואשר נדון ל-36 חודשי מאסר. כזכור, נאשם 1 בענייננו לא הורשע בעבירה זו. בית המשפט העליון ציין כי העונש נמצא על הצד המחמיר. בנוסף, להבדיל מענייננו, הנאשם שם לא הודה, לא לקח אחריות על מעשיו וניהל הליך של הוכחות.

15. לא מצאתי לחרוג ממתחמי העונש ההולם שקבעתי, ובתוך המתחמים נתתי משקל להודאת הנאשמים ולחיסכון בזמן שיפוטי; לפגיעה בחירות שחוו עד עתה; לנסיבות האישיות-משפחתיות המורכבות של כל אחד הנאשמים לרבות למצבו הרפואי של אביהם ולנזק שהעונש יגרום לנאשמים ולמשפחתם.

מצאתי לתת משקל מסוים גם להסכם ה"סולחה" שנערך בין משפחות הנאשם והמתלונן. בית המשפט העליון ציין לא אחת כי קיומו של הליך או הסכם "סולחה" יכול לשמש שיקול בגזירת עונשם של נאשמים בהתקיים תנאים מסוימים באשר הוא נועד ליישב סכסוכים בהסכמה, להשכין שלום ולמנוע המשך האלימות בין הצדדים. בעניין זה ראו, בין היתר ע"פ 3381/16 **חליל אלקרינאוי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 10.07.2016), פסקה 12.

לצד זאת, סבורני כי אין לתת בענייננו משקל מכריע ל"סולחה". זאת, משום שהנאשמים עצמם לא היו צד ישיר להסכם זה, אך בעיקר משום שההליך הפלילי מתקיים בין המדינה לבין הפרט נוכח הפגיעה בערכים **חברתיים מוגנים של המדינה** על-ידי הפרט.

על עניין זה כתב צ'זרה בקריה בספרו הידוע: "**על פשעים ועל עונשים**":

יש אנשים היוצאים פטורים מעונש...כאשר מי שנפגע בגינו מוחל להם...הזכות להעניש אינה נתונה ליחיד אלא לכל האזרחים או לשליט. היחיד יכול לוותר רק על חלקו בזכות זו, אך לא לבטל את חלקם של האחרים" (עמ' 76 לתרגום הספר לעברית בהוצאת המרכז האקדמי שלם, התשע"ח).

על כך שאין לתת משקל מכריע ל"סולחה" ראו גם למשל דנ"פ 3261/03 מחמוד בן לטוף סרחאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.4.2003):

"עמדתו של בית-משפט זה בעניין סולחה עמדה עיקבית וברורה היא: גם אם עשויה להיות סולחה שיקול לזכות, אין היא שיקול מכריע ובוודאי שאין היא מחייבת את בית המשפט לעת גזירת עונשו של נאשם שהורשע...אכן, במקרים מסוימים אפשר יינתן לסולחה משקל מסוים בקביעת העונש, אלא שכל מקרה ייבחן לגופו ולפי נסיבותיו".

כן ראו ע"פ 4461/02 ג'אבר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 23.6.2002), פסקה 3.

במסגרת השיקולים בתוך מתחם העונש ההולם נתתי משקל גם להתרשמות שירות המבחן ולהמלצתו העונשית.

נתתי משקל גם לעברם הפלילי של הנאשמים. לנאשם 1 עבר פלילי הכולל 4 הרשעות בין היתר בעבירות אלימות כשהאחרונה שבהן היא משנת 2017. בגין הרשעה זו תלוי ועומד כנגדו מאסר מותנה בר הפעלה בן 6 חודשי מאסר. יש לציין כי עבירות האלימות בהן הורשע היו כלפי בת זוג.

לנאשם 2 עבר פלילי הכולל 3 הרשעות לרבות בעבירות אלימות כשהאחרונה שבהם היא משנת 2020 בגינה ריצה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות בעת שהיה במעצר בית במסגרת תיק זה. את העבירות בתיק דן עבר נאשם 2 פחות משנה לאחר שעבר את העבירות בתיק האלימות הקודם שלו.

עברם הפלילי של הנאשמים, לצד האמור בתסקירים שהוגשו בעניינם מלמד על כך שיש לתת ביטוי גם לשיקולי ההרתעה.

16. אף שהנאשמים עברו את העבירות במסגרת אותו אירוע סבורני כי אין מקום בענייננו לתת ביטוי ממשי לעקרון אחידות הענישה. אחד התנאים ליישום עקרון האחידות בענישה הוא קיומה של זהות או דמיון ממשי בנסיבות ה"מעשה". לעניין זה ראו ע"פ 9919/17 **זועבי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9.7.2019), פסקה 12:

"עקרון אחידות הענישה, הנגזר מעיקרון שוויון הנאשמים בפני החוק, מחייב שמירה על הלימה בין עונשיהם של נאשמים בעלי נסיבות אישיות דומות אשר ביצעו עבירות הדומות באופיין...". (דגש לא במקור, י' ל').

אף ששני הנאשמים תקפו בצוותא את המתלונן (ואחיו), אין ספק שחלקו וחומרת מעשיו של נאשם 2 נמצאים

ברף גבוה יותר וגרמו לנזק ממשי למתלונן כמו גם לנזק ברכוש. כזכור, נאשם 2 הורשע בעבירת אלימות חמורה הרבה יותר מזו שבה הורשע נאשם 1, והוא אף הורשע בעבירה הקשורה בגרימת נזק לרכב. אך ההבחנה בין השניים היא לא רק במישור של הוראות החיקוק, אלא בעיקר במישור של המעשים שעשו ותוצאותיהם. להבדיל מנאשם 1, נאשם 2 השתמש בכלי נשק קר - אבן גדולה, לאחר שאחרים כבר התערבו והפרידו, וגרם במעשיו לפגיעה קשה במתלונן. זה גם הסב נזק לא מבוטל לרכב, ושוב באמצעות אבן. מבלי להקל ראש במעשיו נאשם 1, מעשיו לא הגיעו לחומרה שכזו, ולא הובילו לתוצאות הקשות של האירוע. וזאת יש לזכור, הנאשמים לא תכננו יחדיו לתקוף המתלונן באמצעות אבן. הייתה זו החלטה יזומה ועצמאית של נאשם 2 בלבד.

הבדלים אלו בין השניים מצדיקים לטעמי השתת עונש חמור יותר על נאשם 2, הגם שלנאשם 1 עבר פלילי מכביד יותר ולחובתו מאסר מותנה. כידוע, עקרון ההלימה, שהוא העקרון המנחה בענישה, מבקש ליצור ככלל הלימה בין **המעשה** לעונש, ופחות בין **העושה** לעונש.

לא למותר לציין, כי אף מעיון בתסקירים שהוגשו על אודות שני הנאשמים, עולה שהערכת הסיכון בענייננו נאשם 2 היא חמורה יותר.

17. לנאשם 1 מאסר מותנה בן 6 חודשים אותו ביקשה המאשימה להפעיל במצטבר. ככלל, בהתאם לסעיף 58 לחוק העונשין, מאסר מותנה יופעל במצטבר לעונש מאסר שמוטל בגין העבירה הנוספת. יחד עם זאת, נוכח הודאת נאשם 2 במיוחס לו, לקיחת האחריות על-ידו והסכם הסולחה, מצאתי שלא למצות עמו הדין, ולהפעיל את המאסר המותנה באופן שחלקו ירוצה במצטבר וחלקו בחופף לעונש שיוטל עליו.

18. לאור כל האמור לעיל ולאחר שבחנתי את כלל השיקולים, אני מטיל על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

א. 6 חודשי מאסר.

אני מפעיל את המאסר המותנה בן 6 חודשים מת"פ 63751-11-16 באופן שמחציתו תרוצה במצטבר ומחציתו תרוצה בחופף לעונש המאסר שהוטל עליו.

סה"כ ירצה הנאשם 9 חודשי מאסר. הנאשם ירצה את המאסר בעבודות שירות.

בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות, עבודות השירות יבוצעו במתנ"ס עיריית שדרות, חמישה ימים בשבוע, על-פי טווח השעות המתאפשר בחוק, וזאת החל מיום 29.5.2022.

הובהרה לנאשם 1 חשיבות שיתוף הפעולה בביצוע העבודות ונפקות העדר שיתוף פעולה.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

עמוד 13

6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ג. פיצוי למתלונן על סך 3,000 ₪. הפיצוי ישולם בתוך חצי שנה מהיום.

נאשם 2

א. 15 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרורו מן המאסר, שלא יעבור עבירות אלימות מסוג פשע.

6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרורו מן המאסר, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ג. פיצוי בסך 5,000 ₪ למתלונן. הפיצוי ישולם בתוך חצי שנה מהיום.

העתק מגזר הדין יועבר לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט העליון.

**ניתן היום, כ"ח אדר ב' תשפ"ב, 31 מרץ 2022, במעמד
הצדדים.**